

as one of the determining factors in the formation of ideology Nechuya Ivan S. Levitsky. The main purpose of the article is implemented through terminological and methodological concept device homeland. The phenomenon of native land is crucial in shaping the worldview of each person. The theoretical basis for the article was the work of researcher Z.Velychko, which theoretically summed up the concept of homeland, its nature and importance. Important for writing began terminological developments researcher Alexander Bortnikov, which focuses on the characteristics of the term «genius loci», and its relationship with the homeland system. Factual information Korsunshyn - small home Nechui Levitsky classified and search made on the basis of theoretical principles set forth in the textbook researcher A. Uryvalkina, which set out the foundations of analysis and value local history information. In the article the key events in local history writer who revealed the vision and Korsunshyn Stebleva artist. Emphasis is made on facts in the history of the region, which had a direct impact on the social status of the writer Chuck and considered the events that characterize the existence of the clergy Stebleva, which came from and was an artist. In the history Stebleva key to the dynasty Levitsky was its location on the Right Bank Ukraine, which was a period in the Commonwealth, as Levitsky priests were representatives of the Uniate Church, is determined, including the structure of the names of the writer. The article revealed that the story became known homeland Ivan Semenovich based on oral sources and folklore since childhood, as detailed outlook followed the formation of the writer of the early years, which laid the foundations for the future perception of historical destiny of the Ukrainian people I.Levytskym is based on what little home. The role of his native land in the works of the artist, as the national language prose Nechuya Ivan S. Levitsky was based directly on the basis of population dialect of his native land and landscape descriptions in his novels present through beautiful nature Nadrossya familiar to the writer of the early years. It was found that the heroes of the works of the artist have their prototypes in Korsunshyni. System folk customs, folk pedagogy and family education that have been traditional for the region I.Levytskoho were crucial in shaping a world view and personality famous Steblivtsya. Discovered value homeland as a factor in the formation of ideological principles and guidelines of the writer. Detailed analysis of impacts on creativity and outlook pystmennyka oral traditions, customs and systems of self-organization in native areas writer.

Keywords: Korsun, historical monuments, small homeland, stem, outlook, local history, worldview, Ross.

МІЖНАРОДНЕ ЖИТТЯ ТА УКРАЇНА

УДК 94: 338. 48 (4 -191.2)

Ірина Дзюбленко, Вікторія Сеничч

(Київ)

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РЕГІОНІ

У статті розглянуто історичні аспекти і передумови розвитку туризму в європейському регіоні. Виділено основні фактори, які сприяли розвитку мандрівок. Названо форми, яких набували подорожі починаючи з стародавнього світу і до XIX

століття. Значна увага приділена путівникам і літературі про подорожі, які спростили пошук видатних пам'яток, які варто побачити туристам. Визначено, що передумови виникнення туризму сягають далекої давнини. Люди мандрували завжди, тільки з різною мотивацією. Одні подорожували займаючись торгівлею, інші з метою оздоровлення, здобуття освіти, поширення релігійних учень, вдосконалення професійних навичок, а також з метою завоювань.

Ключові слова: туризм, Європа, подорожі, мандрівки, передумови розвитку туризму, освітній туризм, оздоровчий туризм, релігійний туризм, туристичні путівники. Карл Бедекер, Мюррей.

Актуальність теми пов'язана з тим, що з кожним роком туристична галузь займає все більш чільне місце у світовому господарстві. Сьогодні туризм проник в політику, економіку, культуру і суспільство. Справді, це галузь світової економіки з самим стрімким зростанням. Світовими лідерами в сфері подорожей і туризму стали Швейцарія, Німеччина та Австрія. За ними слідує Іспанія, Великобританія, Сполучені Штати, Франція, Канада, Швеція та Сінгапур [2, с. 77]. Європа як і раніше залишається лідером по конкурентоспроможності світового туризму, оскільки топ 5 місць зайняли саме європейські країни.

Різні дослідники неодноразово намагаються оцінити значимість туризму і визначити його роль у суспільстві, приділяючи, особливу увагу глобалізаційним процесам, які в ХХІ ст. охопили значні сфери людського життя. Зокрема, Грянило А. В. [3], Онисько М. Б. [8], Гордієнко І. С. [4], Лозова О. А. [5], Блах Н. В. [1], Тлеубердинова А. [9], Нездоймінов С. Г. [7]

Ця стаття має на меті представити огляд важливих структур, процесів, видів і напрямків туризму у Європейському туристичному регіоні на тлі різноманітних історичних подій, починаючи з ранніх форм подорожей в стародавньому світі, в середні віки, закінчуючи бумом масового туризму в ХІХ ст.

Передумови розвитку туризму в Європі сягають далекої давнини. Можна стверджувати, що люди подорожували завжди, тільки з різною мотивацією. Одні подорожували займаючись торгівлею, інші з метою оздоровлення, здобуття освіти, поширення релігійних учень, а також з метою завоювань. Наприклад, в Європейському регіоні стародавній Рим дав поштовх до подорожей і конкретних форм відпочинку. Близько 200 років до н. е. римляни почали свої завойовницькі походи, подорожуючи на кораблях, конях, у колісницях та пішки [6, с. 25]. З розвитком інфраструктури мандрівки ставали все більш доступними. Розвиток транспортних засобів і стан доріг сприяли поширенню і спрощенню подорожей. Приблизно в 300

році н.е., існувала мережа доріг з 90 тис. кілометрів основних магістралей і 200 тис. кілометрів дрібних сільських доріг. Це сприяло не тільки перевезенню солдатів і товарів, а й здійсненню приватних поїздок [12].

Багаті мандрівники, використовували цю можливість для освіти і відпочинку. Привілейовані групи населення здійснювали перші поїздки для оздоровлення. Заможні римляни прагнули відпочивати в приморських курортах на південних пляжах Єгипту і Греції. Римляни ще більше, ніж греки, цінували цілющі мінеральні джерела. Найвідомішим курортом вже в I ст. до н.е. стали байські джерела. Місто Байї, яке знаходилось в провінції Кампанія, на березі Неаполітанської затоки, довгий час місто не відіграло великої ролі, поки, нарешті, за часів розквіту Римської імперії не стало улюбленим місцеперебуванням давньоримської аристократії, завдяки мальовничому місцю розташування і мінеральним джерелам. Юлій Цезар та інші видатні діячі тієї епохи мали тут розкішні вілли, які нерідко ставали театром важливих подій. Горацій вважав Байї найкращим місцем на землі. Сенека застерігав проти байських купань людей, які не бажають бути рабами своїх пристрастей. Цицерон знайшов за потрібне виправдовуватися в тому, що захищав Марка Целія Руфа, людину, яка не раз відвідувала Байї, так як тоді вони вважалися центром розкоші і розпусти. Сенека називав їх притулком пороку. У Байях провів свої останні дні життя давньоримський імператор Адріан [11].

Великою популярністю у римлян також користувалися природні парові сірчані лазні, які влаштовували прямо в печерах. Крім Байї, курорти існували в Етрурії, в Габіях недалеко від Риму. До відомих курортів можна віднести знамениті і до сьогодення курорти на Рейні – Вісбаден і Баден-Баден. Також римляни цікавилися історією і релігією, відвідували грецькі храми та єгипетські піраміди. Отже, стародавній світ розробив ранню форму "літньої відпуски" з шикарними мандрівками по розкішних місцях, які відвідували міські жителі в спекотні місяці. Падіння Римської імперії призвело до руйнування багатьох доріг та туристичної інфраструктури. Подорожувати стало важче, небезпечніше і складніше.

Людська цікавість не давала забути про туристичні подорожі. Невідомі місця спонукали найбільш активних і допитливих людей здійснювати спонтанні незаплановані екскурсії чи походи. З дванадцятого століття набули популярності подорожі мандрівних вчених. Поїздки до відомих навчальних закладів у Франції (Париж, Монпельє), Англії (Оксфорд) і Італії (Болонья) ставали звичними і вважалися важливим компонентом здобуття освіти.

Бажання пізнати світ було стимулом до туризму. Подорожі відбувалися щоб вивчати щось нове і цікаве.

Мандрівки в середні вік розглядалися як засіб пошуку себе і прагнення самореалізації. Відомим стає термін «подорожі на навчання». Наприклад, підмайстра, який відправлявся в далеку путь на стажування, можна розглядати як аналог цих «мандрівних студентів», які навчалися в «університеті життя». Поїздки підмайстрів були частиною ремісничих і цехових структур, про існування яких документація свідчить вже з середини XIV століття [12]. Починаючи з XVI століття, гільдії прописали загальну європейську практику, де поїздки, нерідко протягом трьох-чотирьох років, були в якості обов'язкового елемента навчання. Така практика була популярною і в XVIII столітті. Основна ідея полягала в тому, що під час подорожей можна було б дозріти, навчитися, пізнати світ, поліпшити свою майстерність, пройшовши через випробування повернутися додому досконалою людиною. Сьогодні відоме містечко в Норвегії – Брюгген, північний плацдарм Ганзейського союзу, яке вміщувало 2000 таких «студентів мандрівників», підмайстрів та купців. З 1979 р. це місто охороняється як культурна пам'ятка і визнане спадщиною ЮНЕСКО.

Значний вплив на туризм відіграла і релігія. Величезна кількість людей була втягнута в релігійні війни, виступала в походи під прапорами церкви. Повертаючись додому, вони розповідали про чужі країни. Дуже часто колишні воїни ставали мандрівниками і, йдучи від поселення до поселення та розповідаючи про свої враження, запалювали серця багатьох людей. Водночас церква шляхом обмежень і заборон чинила певні перешкоди для подорожей. Незважаючи на різні цілі походів і подорожей, усі вони об'єктивно розширювали географічні знання людей. Релігійні переконання змушували мільйони людей прямувати до своїх святинь: мусульман — до Мекки, християн — в Єрусалим та Рим, решту вірян — в інші місця поклоніння. Більшість подорожніх зупинялися в монастирях, лишаючи там пожертви. Можна припустити, що першу готельну систем створила саме церква. Хрестові походи, які почалися 1095 р. і тривали майже 200 років призвели до масового переміщення людей, стимулюючи культурний обмін [2, с. 27]

Такою була рання форма розвитку сучасного туризму в Європі.

З розвитком суспільного виробництва і поглибленням процесу поділу праці інтерес до туризму зростає. Чим монотонніша праця, тим більше людині хотілося вирватися хоча б на короткий час зі звичного кола повсякденних проблем. З розвитком промисловості це прагнення міцнішало.

Удосконалення техніки і технології супроводжувалося збільшенням навантажень і водночас вивільненням частини часу, що раніше витрачався на роботу. Крім того, життєвий рівень частини зайнятих людей у суспільному виробництві почав зростати. У багатьох людей з'явилася природна потреба побачити нові райони та країни, ознайомитися з життям і звичаями різних народів, до того ж вони мали на це час і гроші. Усе це створило об'єктивні передумови для розвитку туризму [2, с. 28].

Між XVI і XVIII століттями великі тури організовувалися молодими дворянами. Першопочаткова мета таких мандрівок полягала в тому, щоб за допомогою подорожей вдосконалити свою освіту і відточити професійну майстерність. Однак, з плином часу, відпочинок і задоволення ставали все більш важливим. В результаті чого тури отримали певну диференціацію: з одного боку, подорожі для розваги і задоволення, з іншого як кінець дитинства і початок професії.

Маршрут, послідовність, освітні програми великого класичного туру, були заплановані аж до найдрібніших деталей. Аристократи подорожували з оточенням, яке складалося з вихователів, наставників, домашньої прислуги, кучерів і інших співробітників. Вони служили для забезпечення безпеки, комфорту, освіти і нагляду відповідно до їх професійної спеціалізації.

Тури були поширені у Францію та Італію. Часто відвідували такі великі міста, як Лондон, Париж, Амстердам, Мадрид, Мюнхен, Відень і Прагу, які мали мальовничі пейзажі і були чудовими «полотнами» для малювання. Під час екскурсії юні мандрівники відвідували королівські палаци і аристократичні маєтки, метою таких екскурсій було за допомогою майстер-класів навчити їх належного етикету і соціальних манер. Наприклад, дворяни дізнавалися, як вести себе в суді, брати участь у вечірках і фестивалях.

Епоха Просвітництва в XIX столітті і "освітні поїздки", є важливим етапом у розвитку туризму. Видатні поети і філософи Жан-Жак Руссо, Джордж Гордон Байрон, Йоганн Вольфганг фон Гете та багато інших вирушали до Італії або Франції в пошуках повчання та обміну інформацією.

У червні 1809 Джордж Гордон Байрон відправився в подорож. Побував в Іспанії, Албанії, Греції, Туреччині та Малій Азії, де переплив протоку Дарданелли, чим згодом дуже пишався. Французький філософ-просвітитель Жан-Жак Руссо у 60-х рр. XVIII ст., викладаючи свої погляди на виховання в романі «Еміль», наголошував на необхідності подорожей, організованих походів з метою фізичного вдосконалення молоді [10].

Освітні подорожі розширювались з включенням інших верств населення до коротких поїздок. Люди вирушали досліджувати місцевість,

природу, культуру і мистецтво, відвідували визначні пам'ятки, поглиблюючи своє уявлення про них. Метою таких мандрівок був збір інформації керований професійними інтересами і економічними мотивами. Представники підприємницьких прошарків середнього класу подорожували по Франції, Великобританії та Німеччині з явною метою вивчення технічного прогресу і інновацій індустріалізації. Вони були зацікавлені отримати досвід у сфері торгівлі, сільському господарстві, промисловості, технології та виробництві, які вони досліджували шляхом зустрічей з цікавими їм людьми.

Отже «рання» фаза розвитку сучасного туризму тривала до XIX століття. На цьому етапі, учасниками туристичних подорожей були багаті дворяни і освічені фахівці. Для них подорожі були демонстративним виразом їх соціального класу, який давав йому владу, статус, гроші і дозвілля. У цей час виділилась така тенденція: багато членів середнього класу намагалися імітувати поведінку дворян і верхніх прошарків суспільства. Аристократи, які хотіли, уникнути змішування з буржуазією, прагнули більш ексклюзивних турів. Це проявляється в тому, що вони оселялися в розкішних курортних містах з новозбудованими казино. Серед них Баден-Баден, Карлові Вари, Віші, де життя, зосереджувалось навколо громадських заходів, прийомів, балів, скачок, пригод та азартних ігор. Однак тут теж була велика кількість підприємців і власників підприємств. У відповідь на це, аристократи створили соціально відповідну форму відпочинку з прибережних курортів. Наприклад, британська аристократія «окупувала» Брайтон і Лазурне узбережжя, а взимку Мальту, Мадейру або Єгипет.

Період початку XIX став свідком всеосяжного процесу, який характеризувався підйомом середнього класу. Це підготувало ґрунт для масового туризму. Найважливішими факторами, які вплинули на туризм є індустріалізація, демографічні зміни, урбанізація, революція в транспорті, поліпшення соціальних і трудових прав, зростання реальних доходів.

Уже на початку XIX століття, вдосконалення системи транспортного сполучення, внесло величезні зміни, які дійсно заслуговують визначення як «революційного розвитку». Крім того, поліпшилась мобільність туристів, яка створила нові тенденції. Короткострокове перебування і денні поїздки, що користувалися сучасними досягненнями в області транспортних технологій, набули популярності. Парова навігація почалася в Шотландії в 1812 році, Німеччині – 1820 році, а в 1823 році Швейцарія отримала свій перший паровий корабель на березі Женевського озера. Залізниці також створили велику мобільність. Були відкриті перші ділянки треку в Англії в 1825 році, у Франції в 1828 році, в Німеччині в 1835 році, в Швейцарії в 1844/1847 і в

Італії в 1839 р. Люцерн-Рігі, залізниця в Швейцарії, була перша в Європі гірська залізниця відкрита в 1871. Нові транспортні засоби дозволили не тільки збільшення пропускнуої спроможності транспорту, але і скоротили витрати на поїздки. Крім того, судно і залізничний транспорт розширили поле бачення туристів, і заохотили інтерес до подорожей.

Звичайно, що залізниця не була створена, щоб сприяти розвитку туризму. Однак, починаючи з середини ХІХ століття, саме в туризмі використовувалась зручність залізничного транспорту для спрощення мандрівок.

Потрібно ще мати на увазі, що туристичні подорожі залишалися прерогативою привілейованих частин населення. Пройшло ще сто років, коли нижній, середній та робочі класи могли б піти у відпустку. З 1860-х років, в результаті індустріалізації і урбанізації, подорожі серед широких верств населення стали однією з форм народного руху і відповіддю на бажання відпочити. Було розроблено ряд методичних матеріалів, рульових механізмів, інновацій та форм відпочинку щодо подорожей і відпусток для середнього класу.

Великого значення набули путівники і література про подорожі. Карл Бедекер (1801-1859) досягнув найбільшого успіху як письменник німецьких путівників ХІХ століття. Він заснував своє видавництво в 1827 році і випустив серію путівників з надійним і добре проробленим змістом. Їх стандартизований формат дозволив читачеві знайти рекомендації та поради швидко і легко. «Бедекера» містила багато інформації і рекомендацій; видавець визначив стиль подорожей і які туристичні пам'ятки було варто відвідати. Бедекер надрукував путівники по Бельгії і Голландії, які склали згодом одну книгу («Belgien und Holland»). Зразком при складанні Бедекером цих путівників служили англійські видання «Handbooks» книготорговця Мюррея, однак, зміст його книг було зовсім самостійним [11].

Відмінним путівником вважається "Кишеньковий путівник по Іспанії" Мюррея (перше видання 1845 року, третє - 1855, репринт 1966 року). Однак, це величезна і глибока заслуга Річарда Форда (1796-1858), багатого англійського аристократа, який подорожував по Іспанії в 1830-1833 роках. У 1839 році Джон Мюррей попросив Форда написати книгу про Іспанію для його нової серії путівників. Через шість років книга була видана в двох товстих томах і була тут же розпродана. Форд став ідеалом письменника путівників. Він знав і любив Іспанію і іспанський народ. Перші його видання безцінні, зважаючи на чудове розуміння іспанської культури та історії. Перше і третє видання (два головних видання, здійснених за життя Форда)

мають особливу цінність: проза Форда може зрівнятися лише з творами сучасників автора – Діккенса, Теккерея і Троллопа.

У XIX столітті починається бум масового туризму. Організовані групові тури, що пропонували все включено, скоротило витрати на мандрівки. Це було нововведенням 1840-х років. Томас Кук (1808-1892), блискучий підприємець з Англії почав організовувати тури. Вони обслуговували змішану клієнтуру, від глав держав і князів середніх представників середнього, нижче середнього і робітничого класу. Т. Кук, натхненний чіткими соціально-політичними мотивами, хотів використовувати недільні екскурсії, щоб відволікти робітників від страждання і алкоголізму відправляючи їх з міст в зелену сільську місцевість. Великий успіх мали недорогі недільні тури все включено для середнього класу. Першопочаткова роль Кука в становленні масового туризму отримала широке визнання. Він вплинув на туристичні агентства пізніше відкриті в Німеччині та в інших країнах.

З 1860-х років, подорожі стали як тип «народного руху», який поширювався по всьому європейському суспільству. Відкриття Альп стало знаменним для європейського туризму XIX століття. Природна краса і романтика альпійської природи змінила середньовічний страх до гір і породила туристичну зацікавленість. Першопроходьцями були британські альпіністи, які обрали ексклюзивний вид спорту в Швейцарії. Гірські асоціації, засновані одна за одною: Альпійський клуб (1857 г.) в Лондоні, а потім австрійський Alpenverein (1862), швейцарський Alpenclub (1863 р), клуб Alpino Italiano (1863 р) і німецький Alpenverein (1869). Якщо Англійський клуб вважав за потрібним залишатися аристократичним, то наступні створені асоціації ставили перед собою більш широкі цілі. Альпіністські асоціації незабаром набули популярності, їх вплив був величезним, не дивлячись на деяку консервативність. Вони готували доповіді клубу, альманахи і путівники по маршрутах. З кожним роком членство значно збільшувалося і інфраструктура (готелі, ресторани, хатини, гід, доріжки і канатні дороги) все більше зростала.

Альпіністські асоціації та їх філії стимулювали рух мас середнього класу, в результаті чого на рубежі XIX-XX століть рух все більш охопив нижчі соціальні класи. Виникають пролетарські туристичні «Друзі природи» – Відень, 1895 г, «Перелітний птах» – Берлін, 1905. Таким чином, ентузіазм з'являється так званий ранній соціальний туризм.

Отже, передумови виникнення туризму сягають далекої давнини. Люди подорожували завжди, тільки з різною мотивацією. Одні подорожували

займаючись торгівлею, інші з метою оздоровлення, здобуття освіти, поширення релігійних учень, вдосконалення професійних навичок, а також з метою завоювань. Популярними стають терміни «подорожі на навчання» та «мандрівні студенти». Також релігія відіграла значний вплив на туризм, адже велика кількість людей втягнута в релігійні війни, виступала в походи під прапором церкви. Пізніше з розвитком промислового виробництва у людей з'явилося більше вільного часу для подорожей. Монотонна праця змушувала людей шукати місце і час для відпочинку, щоб відволіктися від звичайного кола повсякденних турбот. Великий вплив на розвиток подорожей чинив розвиток інфраструктури. Вдосконалення системи транспортного сполучення внесло величезні зміни, які дійсно заслуговують визначення як «революційного розвитку». Це поліпшило мобільність туристів і створило нові тенденції у поширенні туризму XIX століття., які ознаменувалися бумом масового туризму.

Джерела та література:

1. Блах Н. В. Економічний розвиток міжнародного туризму та місце України в його структурі / Н. В. Блах., В. Г. Кривенко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – № 2. – С. 25-32.
2. Василь Брич, Ольга Гербера. Сучасні вектори розвитку міжнародного туризму в умовах глобалізації // Наукові записки. № 2. – 2014. – С.77.
3. Грянило А. В. Міжнародний туризм: проблеми та перспективи розвитку в Україні / А. В. Грянило, Н. І. Мацур // Фінансовий простір. – 2013. – №4 (12). – С.144-148.
4. Гордієнко І. С. Міжнародний туризм та його розвиток в Україні / І. С. Гордієнко, О. С. Шайда. – Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.6. – С. 141–144.
5. Лозова О. А. Аналіз сучасних тенденцій розвитку міжнародного туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_125/29.pdf
6. Мальська М. П., Антонюк Н. В. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. Затверджено МОН / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк. – К., 2008. – 661 с.
7. Нездойминов С. Г. Региональные проблемы развития международного туризма / С. Г. Нездойминов // Перспективы науки и образования. – 2013. – №4. – С. 313-321.
8. Онисько М. Б. Міжнародний туризм: світові тенденції та українські реалії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sd.net.Ua/2012/05/24/turizm-ukraine-mir.html>.
9. Тлеубердинова А. Оценка конкурентоспособности туристических услуг / Тлеубердинова А. // Маркетинг. – 2011. – №6. – С. 69-76.
10. Федорченко В. К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні / В. К. Федорченко, Т. А. Дьорова. – К.: Вища школа, 2002. – 195 с.
11. Энциклопедический словарь Брокгауза и Ефрона в 82 тт. и 4 доп. тт. – М.: Терра, 2001. – 726 с.

12. Early Forms of Travel and Types of Journey. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ieg-ego.eu/en/threads/europe-on-the-road/the-history-of-tourism#EarlyFormsofTravelandTypesofJourney>.

References

1. Blakh N. V. Ekonomichniy rozvitok mizhnarodnogo turizmu ta mistse Ukraini v yogo strukturі / N. V. Blakh., V. G. Krivenko // Zbirnik naukovikh prats Natsionalnogo universitetu derzhavnoi podatkovoi sluzhbi Ukraini. – 2012. – № 2. – S. 25-32.

2. Vasil Brich, Olga Gerbera. Suchasni vektori rozvitku mizhnarodnogo turizmu v umovakh globalizatsii // Naukovi zapiski. № 2. – 2014. – S.77.

3. Gryanilo A. V. Mizhnarodniy turizm: problem ta perspektivi rozvitku v Ukraini / A. V. Gryanilo, N. I. Matsur // Finansoviyprostir. – 2013. – №4 (12). – S.144-148.

4. Gordienko I. S. Mizhnarodniy turizm ta yogo rozvitok v Ukraini / I. S. Gordienko, O. E. Shayda. – Naukovi visnik NLTU Ukraini. – 2011. – Vip. 21.6. – S. 141–144.

5. Lozova O. A. Analiz suchasnikh tendentsiy rozvitku mizhnarodnogo turizmu [Yelektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: http://khtusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_125/29.pdf

6. Malska M. P., Antonyuk N. V. Mizhnarodniy turizm i sferaposlug: Pidruchnik. Zatverdzheno MON / M. P. Malska, N. V. Antonyuk. – K., 2008. – 661 s.

7. Nezdoyminov S. G. Regionalnye problemy razvitiya mezhdunarodnogo turizma / S. G. Nezdoyminov // Perspektivy nauki i obrazovaniya. – 2013. – №4. – S. 313-321.

8. Onisko M. B. Mizhnarodniy turizm: sivitovi tendentsii ta ukrainski realii [Yelektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://sd.net.Ua/2012/05/24/turizm-ukraine-mir.html>.

9. Tleuberdinova A. Otsenka konkurentosposobnosti turisticheskikh uslug / Tleuberdinova A. // Marketing. – 2011. – №6. – S. 69-76.

10. Fedorchenko V. K., Dorova T. A. Istoriya turizmu v Ukraini / V. K. Fedorchenko, T. A. Dorova. – K.: Vishcha shkola, 2002. – 195 s.

11. Entsiklopedicheskiy slovar Brokgauza i Yefrona v 82 tt. i 4 dop. tt. – M.: Terra, 2001. – 726 s.

12. Early Forms of Travel and Types of Journey. [Yelektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: http://ieg-ego.eu/en/threads/europe-on-the-road/the-history-of-tourism_Early_Forms_of_Traveland_Typesof_Journey.

Аннотация

В статье речь идет об исторических аспектах и предпосылках развития туризма в европейском регионе. Выделены основные факторы, которые способствовали развитию путешествий. Названы формы, которые приобретали путешествия начиная с древнего мира и до XIX века. Значительное внимание уделено путеводителям и литературе о путешествиях, которые упростили поиск выдающихся достопримечательностей, которые стоит увидеть туристам. Определено, что истоки возникновения туризма достигают далекой древности. Люди путешествовали всегда, только с разной мотивацией. Одни путешествовали, занимаясь торговлей, другие с целью оздоровления, получения образования, распространения религиозных учений, совершенствования профессиональных навыков, а также с целью завоеваний.

Ключевые слова: туризм, Европа, путешествия, предпосылки развития туризма, образовательный туризм, оздоровительный туризм, религиозный туризм, туристические путеводители. КарлБедекер, Мюррей.

Annotation

The article examines the historical aspects and preconditions for the development of tourism in the European region. Determined that the background of tourism date back to ancient times. What people have always traveled, but with different motivation. Some traveled engaging in trade, others for health, education, dissemination of religious teachings, improving skills, as well as to gains. Great influence on the development of travel infrastructure did. Networking kilometers of main roads and minor rural roads facilitated the transportation of goods and the implementation of private trips. Many travelers use the road to travel on vacation or for education. Popular types of resorts are Egypt, Greece, Etruria, Gaby, Boil, Baden-Baden. Human curiosity pulling people in France (Paris), England (Oxford), Italy (Bologna). Popular are the terms "travel training" and "itinerant students". Practice was known as journeymen trip could last 3-4 years and is a must-learning. During this trip "errant students" learned world, improved his skills. Religion also played a significant impact on tourism. Because a lot of people involved in religious wars, served in campaigns under the banner of the church. Returning home, they told of a foreign country. The religious beliefs of people forced them to go to their shrines. Most of the travelers stayed in monasteries, leaving their donations that pushed to create the first hotel system. With the development of industrial production people have more free time to travel. Monotonous work caused people to look for a place and time to relax, to get away from the normal range of everyday concerns. Besides the standard of living in Europe of employed people started to grow. Since the industrial revolution, improving technology and the advent of machinery extended journey to collect information. The workers went to France, England, Germany, to study the technical progress and innovation industrialization. Improvement of transport has made huge changes that really deserve the designation as "revolutionary development." Besides improving the mobility of tourists has created a new trend. Steam navigation, railways, travel guides and books about travel - contributed to the development of tourism. Charles Bedeker, scored a German writer of travel guides. Also considered excellent guide "Pocket Guide to Spain» Murray. Nineteenth century was marked boom in mass tourism. Thomas Cook organized the first mass tours. Great success has become affordable all-inclusive tours to the middle class. T. Cook important role in the development of mass tourism has received great recognition in Europe. Created Alpine Association also stimulated the movement of the middle class. That these were historical aspects and the basic prerequisites for the development of tourism in the European tourist region.

Key words: tourism, Europe, travel, prerequisites rozytku tourism, educational tourism, health tourism, religious tourism, travel guides. Bedeker Charles, Murray.

УДК 94(73):[33:629.78]

**Людмила Журавльова
(Київ)**

ДО ПРОБЛЕМИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ США

У статті досліджено процес комерціалізації космічної діяльності США та виділено його основні етапи. Автор проводить аналіз головних секторів сучасного